

SUOSITUKSET

KOMISSION SUOSITUS,

annettu 14 päivänä heinäkuuta 2014,

periaatteista kuluttajien ja sähköisten rahapelipalvelujen pelaajien suojelemiseksi sekä alaikäisten sähköisen rahapelaamisen estämiseksi

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2014/478/EU)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 292 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio järjesti vuonna 2011 julkisen kuulemisen vihreästä kirjastaan ⁽¹⁾, joka käsittelee sähköisesti välitettäviä rahapelejä sisämarkkinoilla. Kuulemisessa yksilöitiin jäsenvaltioiden yhteiset tavoitteet, jotka liittyvät sähköisten rahapelipalvelujen sääntelyyn, ja se auttoi määrittämään unionin toiminnan ensisijaiset alat.
- (2) Lokakuun 23 päivänä 2012 antamassaan tiedonannossa ”Kohti sähköisesti välitettävien rahapeliä kattavaa eurooppalaista kehystä” ⁽²⁾ komissio ehdottaa useita toimia, joilla pyritään vastaamaan sähköiseen rahapelaamiseen liittyviin sääntelyllisiin, yhteiskunnallisiin ja teknisiin haasteisiin. Tiedonannossa komissio ilmoittaa erityisesti, että se aikoo antaa suosituksen kuluttajien, myös alaikäisten, suojelusta sähköisten rahapelipalvelujen alalla sekä sähköisiä rahapelipalveluja koskevasta vastuullisesta kaupallisesta viestinnästä. Tässä suosituksessa on tarkoitus yhdistää molemmat mainitut aiheet, parantaa kuluttajien ja pelaajien suojelua sekä estää alaikäisten sähköinen rahapelaaminen. Suosituksen tavoitteena on varmistaa, että rahapelaaminen säilyy vain ajanvietteenä, kuluttajille tarjotaan turvallinen rahapeliympäristö ja käytössä on toimenpiteet, joilla torjutaan taloudellisten tai sosiaalisten haittojen riskiä, sekä vahvistaa toimet, jotka tarvitaan alaikäisten sähköisen rahapelaamisen estämiseksi.
- (3) Syyskuun 10 päivänä 2013 antamassaan päätöslauselmassa ⁽³⁾, joka käsittelee sähköisesti välitettäviä rahapelejä sisämarkkinoilla, Euroopan parlamentti kehotti komissiota tutkimaan mahdollisuutta saada vapaaehtoisia pelikieltoja koskevat kansalliset rekisterit yhteentoimiviksi, tiedottamaan peliriippuvuuden riskeistä ja harkitsemaan kolmannen osapuolen suorittamia pakollisia henkilöllisyystarkastuksia. Euroopan parlamentti ehdotti myös, että sähköistä rahapelaamista tarjoavat operaattorit velvoitetaan antamaan rahapeliverkkosivustolla tietoja sääntelyviranomaisista, esittämään alaikäisille tarkoitettuja varoituksia ja tiedottamaan vapaaehtoisista pelirajoituksista. Lisäksi Euroopan parlamentti vaati vastuullista kaupallista viestintää koskevia yhteisiä periaatteita. Se suositti, että kaupallisen viestinnän olisi sisällettävä selkeitä varoituksia pakonomaisen pelaamisen seurauksista ja peliriippuvuuden riskeistä. Kaupallinen viestintä ei saisi olla liiallista eikä sisällöltään erityisesti alaikäisille suunnattua tai sellaista, että se todennäköisesti kohdistuu alaikäisiin.
- (4) Myös Euroopan talous- ja sosiaalikomitea on kehottanut komissiota puuttumaan asiaan kuluttajansuojan parantamiseksi sähköisen rahapelaamisen osalta sekä alaikäisten suojelemiseksi ⁽⁴⁾.
- (5) Unionin tason yhdenmukaistamisen puuttuessa jäsenvaltiot voivat periaatteessa asettaa vapaasti rahapelipolitiikkansa tavoitteet ja määrittää haluamansa suojan tason kuluttajien terveyden suojelemiseksi. Euroopan unionin tuomioistuin on antanut yleiset tulkintaohjeet perusvapauksista (sähköisten) rahapeliä sisämarkkinoilla ottaen huomioon rahapelitoiminnan erityisluonteen. Vaikka jäsenvaltiot voivat rajoittaa sähköisten rahapelipalvelujen

⁽¹⁾ KOM(2011) 128 lopullinen.

⁽²⁾ COM(2012) 596 final.

⁽³⁾ P7_TA(2013)0348.

⁽⁴⁾ 2012/2322(INI).

rajatylittävää tarjontaa suojatakseen yleisen edun mukaisia tavoitteita, niiden on kuitenkin osoitettava, että kyseinen toimenpide on sopiva ja tarpeellinen. Jäsenvaltioilla on velvollisuus osoittaa, että yleisen edun mukaisiin tavoitteisiin pyritään johdonmukaisella ja järjestelmällisellä tavalla ⁽¹⁾.

- (6) Euroopan unionin tuomioistuin on myös vahvistanut perussäännöt erityisesti monopoliehdoin tarjottavia rahapelipalveluja koskevasta kaupallisesta viestinnästä. Julkisen monopolin haltijan harjoittaman mainonnan on oltava maltillista ja rajoitettava tiukasti siihen, mikä on tarpeen kuluttajien ohjaamiseksi valvottujen pelien pariin. Mainonnalla ei saa pyrkiä lisäämään kuluttajien luonnollista peliviettä kannustamalla heitä osallistumaan aktiivisesti rahapelaamiseen esimerkiksi arkipäiväistämällä tällaista pelaamista tai lisäämällä rahapelaamisen kiinnostavuutta huomiota herättävillä mainoksilla, joissa korostetaan mahdollisuutta suuriin voittoihin. Erityisesti on erotettava toisistaan yhtäältä monopolin haltijan strategiat, joiden ainoana tarkoituksena on tiedottaa mahdollisille asiakkaille monopolin haltijan tuotteiden olemassaolosta ja joilla on tarkoitus taata rahapelien säännöllinen saatavuus ohjaamalla pelaajat valvottujen pelimuotojen pariin, ja toisaalta strategiat, joilla kannustetaan ja innostetaan osallistumaan aktiivisesti tällaisten pelien pelaamiseen ⁽²⁾.
- (7) Kuluttajien ja terveyden suojelu ovat jäsenvaltioiden tärkeimmät yleisen edun mukaiset tavoitteet kansallisissa rahapelikehyksissä, joiden tavoitteena on ehkäistä ongelmapelaamista ja suojella alaikäisiä.
- (8) Säännöissä ja politiikoissa, jotka jäsenvaltiot ovat ottaneet käyttöön saavuttaakseen yleisen edun mukaiset tavoitteet, on suuria eroja. Unionin tason toiminnalla jäsenvaltioita kannustetaan tarjoamaan korkeatasoinen suoja koko unionissa ottaen erityisesti huomioon rahapelaamiseen liittyvät riskit, jotka voivat johtaa pelaamishäiriöön tai muihin kielteisiin henkilökohtaisiin ja sosiaalisiin seurauksiin.
- (9) Tämän suosituksen tarkoituksena on suojella kuluttajien ja pelaajien terveyttä ja minimoida siten myös mahdolliset taloudelliset vahingot, joita voi aiheutua pakonomaisesta tai liiallisesta rahapelaamisesta. Tätä varten suosituksessa suositetaan periaatteita, joilla pyritään kuluttajien, pelaajien ja alaikäisten korkeatasoiseen suojaan sähköisten rahapelipalvelujen osalta. Valmistellessaan tätä suositusta komissio on ottanut huomioon jäsenvaltioiden hyvät käytännöt.
- (10) Sähköisiä rahapelipalveluja tarjotaan ja käytetään laajalti. Sähköinen rahapelaaminen on palvelutoimintaa, joka tuotti EU:ssa 10,54 miljardia euroa tuloja vuonna 2012. Teknologian kehitys, internetin käyttömahdollisuuksien lisääntyminen ja kätevät mobiiliteknologiat lisäävät sähköisen rahapelaamisen saatavuutta ja vauhdittavat sen kasvua. Riittävän selkeiden tai avointen tietojen puute voi kuitenkin johtaa väärin valintoihin. Lisäksi verkkope-laajat etsivät vaihtoehtoisia pelimahdollisuuksia aina kokiessaan, ettei tarjonta ole riittävän houkuttelevaa.
- (11) Rahapelaamista koskevaa kaupallista viestintää levitetään monenlaisen median, kuten lehdistön, suoramainonnan, audiovisuaalisen median ja ulkomainonnan välityksellä sekä sponsoroinnin avulla. Tämä voi johtaa siihen, että alaikäisten kaltaiset muita heikommassa asemassa olevat ryhmät tuntevat houkutusta rahapelaamiseen. Sähköisiä rahapelipalveluja koskevalla kaupallisella viestinnällä voidaan toisaalta ohjata kuluttajia sallitun ja säännellyn tarjonnan pariin esimerkiksi näyttämällä operaattorin tunnistetiedot ja välittämällä totuudenmukaisia tietoja rahapelaamisesta, muun muassa ongelmapelaamisen riskeistä, sekä asianmukaisia varoitusviestejä, missä kaupallisella viestinnällä voi olla tärkeä rooli.
- (12) Jotkut rahapelaamista harrastavat henkilöt voivat kärsiä omasta käyttäytymisestään siinä määrin, että se vaikuttaa kyseiseen henkilöön tai hänen perheeseensä, kun taas toisille koituu vakavia vahinkoja patologisesta rahapelaamisesta. Arvion mukaan 0,1–0,8 prosenttia aikuisväestöstä kärsii pelaamishäiriöstä, minkä lisäksi 0,1–2,2 prosentilla aikuisväestöstä esiintyy potentiaalisesti ongelmallista pelaamiskäyttäytymistä ⁽³⁾. Sen vuoksi tarvitaan ennalta ehkäisevää lähestymistapaa, jotta sähköisiä rahapelipalveluja tarjottaisiin ja markkinoitaisiin sosiaalisesti vastuullisella tavalla erityisesti sen varmistamiseksi, että rahapelaaminen pysyy vain virkistystoimintana ja ajanvietteenä.
- (13) Alaikäiset altistuvat usein rahapelaamiselle käyttäessään internetiä, mobiilisovelluksia ja mediaa, joissa mainostetaan rahapelejä, sekä rahapelien ulkomainonnan välityksellä. Lisäksi alaikäiset seuraavat urheilukilpailuja, joita rahapeliyritykset sponsoroivat tai joissa esiintyy rahapelaamiseen liittyvää mainontaa, tai osallistuvat tällaisiin kilpailuihin. Sen vuoksi tämän suosituksen yhtenä tavoitteena on estää se, että alaikäisiä vahingoitetaan tai käytetään hyväksi rahapelaamisen yhteydessä.

⁽¹⁾ Asiat C-186/11 ja C-209/11, Stanleybet International, asia C-316/07, Stoss ja muut, sekä oikeuskäytäntö, johon viitataan.

⁽²⁾ Asia C-347/09, Dickinger ja Omer, sekä oikeuskäytäntö, johon viitataan.

⁽³⁾ ALICE RAP policy paper series: "Gambling: two sides of the same coin — recreational activity and public health problem". ALICE RAP on tutkimushanke, jota rahoitetaan seitsemännestä tutkimuksen ja kehittämisen puiteohjelmasta (www.alicerap.eu).

- (14) On yhä yleisempää, että unioniin sijoittautuneilla sähköistä rahapelaamista tarjoavilla operaattoreilla on toimilupia useissa eri jäsenvaltioissa, jotka ovat valinneet toimilupaperusteiset järjestelmät rahapelaamisen sääntelyyn. Operaattorit voisivat hyötyä yhtenäisemmästä lähestymistavasta. Lisäksi moninkertaiset noudattamisvaatimukset voivat johtaa infrastruktuuriin ja kustannusten tarpeettomaan päällekkäisyyteen, mikä aiheuttaa sääntelyviranomaisille turhaa hallinnollista rasitusta.
- (15) On asianmukaista kehottaa jäsenvaltioita ehdottamaan sääntöjä, joiden mukaisesti kuluttajille annetaan tietoa sähköisestä rahapelaamisesta. Tällaisilla säännöillä olisi ehkäistävä rahapelaamiseen liittyvien häiriöiden kehittymistä, estettävä alaikäisiä käyttämästä rahapelipalveluja ja saatava kuluttajat luopumaan palveluista, jotka eivät ole sallittuja ja voivat sen vuoksi olla haitallisia.
- (16) Tarvittaessa tämän suosituksen periaatteet olisi osoitettava paitsi operaattoreille myös kolmansille osapuolille, niin kutsutuille sidosyrityksille, joiden sallitaan markkinoida sähköisiä rahapelipalveluja operaattorin puolesta.
- (17) On asianmukaista, että kuluttajille ja pelaajille tiedotetaan paremmin sellaisista sähköisistä rahapelipalveluista, joita ei sallita unionin oikeuden eikä sen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, jossa sähköistä rahapelipalvelua käytetään, minkä lisäksi on asianmukaista torjua tällaisia palveluja. Jäsenvaltioiden, jotka eivät salli tiettyä sähköistä rahapelipalvelua, ei pitäisi myöskään sallia kyseistä palvelua koskevaa kaupallista viestintää tässä yhteydessä.
- (18) Rekisteröintiprosessissa, jossa pelitili avataan, on tarkoitus todentaa kyseisen henkilön henkilöllisyys ja mahdollistaa pelaajan käyttäytymisen seuraaminen. On olennaisen tärkeää suunnitella rekisteröinti siten, että sillä estetään kuluttajia keskeyttämästä rekisteröintiprosessia ja siirtymästä sääntelemättömille rahapeliverkkosivustoille.
- (19) Vaikka rekisteröinti, johon kuuluu toisinaan offline-vaiheita tai manuaalisia vaiheita, on otettu eri jäsenvaltioissa eri tavalla käyttöön, jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että henkilötiedot voidaan todentaa tehokkaasti, jotta rekisteröinti saataisiin helpommin päätökseen.
- (20) On tärkeää, että pelitileistä tehdään pysyviä vasta sen jälkeen, kun pelaajien antamat henkilötiedot on todennettu. Suotavaa on, että pelaajille annetaan mahdollisuus käyttää väliaikaisia tilejä ennen kuin heidän tileistään tulee pysyviä. Tällaisten tilien tilapäisyyden vuoksi niillä olisi oltava kiinteä nimellisarvo, eikä pelaajille saisi antaa mahdollisuutta nostaa talletuksia tai voittoja.
- (21) Pelaajien ja heidän varojensa suojelemiseksi sekä läpinäkyvyyden varmistamiseksi käytössä olisi oltava menettelyt sellaisten pelitilien tarkistamiseksi, joita ei ole käytetty aktiivisesti tietynpituisena aikana, sekä menettelyt pelitilin pysyvää tai väliaikaista sulkemista varten. Lisäksi pelitili olisi peruttava, jos henkilö todetaan alaikäiseksi.
- (22) Varoitustilavaihtojen osalta ajastinvaihtoehtona olisi tarvittaessa oltava pelaajan nähtävissä pelisession aikana.
- (23) Pelaajia olisi tuettava siten, että talletusrajojen asettamisen lisäksi heille voidaan tarjota muita suojoitoimenpiteitä, kuten mahdollisuutta asettaa panos- tai tappiorajoja talletusrajojen lisäksi.
- (24) Jotta estettäisiin pelaamishäiriön kehittyminen, operaattorilla olisi myös oltava mahdollisuus ohjata pelaajaa asettamaan peliestoja tai sulkea pelaaja pois pelistä, jos pelaamiskäyttäytymisessä esiintyy huolestuttavia muutoksia. Tällaisissa tilanteissa operaattorin olisi ilmoitettava pelaajalle perusteensa ja ohjattava pelaaja saamaan apua tai hoitoa.
- (25) Operaattorit ovat urheilujoukkueiden ja -tapahtumien merkittäviä sponsoreita Euroopassa. Jotta sähköisten rahapelipalvelujen tarjoajien harjoittama sponsorointi saataisiin vastuullisemmaksi, olisi asetettava selkeät vaatimukset sponsoroinnin avoimuudesta ja vastuullisuudesta. Selkeämpiä vaatimuksia tarvitaan erityisesti sen estämiseksi, että rahapelioperaattoreiden harjoittama sponsorointi vaikuttaa haitallisesti alaikäisiin.
- (26) Lisäksi on tarpeen tiedottaa riskeistä, kuten petoksista, joita liittyy sellaisiin yleisiin verkkosivustoihin, jotka ovat kaiken valvonnan ulkopuolella unionissa.

- (27) Yleisen edun mukaisten tavoitteiden saavuttamista on suojattava tehokkaalla valvonnalla. Jäsenvaltioiden olisi nimettävä toimivaltaiset viranomaiset, vahvistettava operaattoreita koskevat selkeät ohjeet ja annettava helposti saatavilla olevaa tietoa kuluttajille, pelaajille ja heikommassa asemassa oleville ryhmille, alaikäiset mukaan luetuina.
- (28) Käytännössä voi olla tärkeä rooli tässä suosituksessa esitettyjen kaupallista viestintää koskevien periaatteiden tehokkaassa soveltamisessa ja valvonnassa.
- (29) Tämä suositus ei vaikuta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/29/EY⁽¹⁾ eikä neuvoston direktiivin 93/13/ETY⁽²⁾ soveltamiseen.
- (30) Tässä suosituksessa säädettyjen periaatteiden soveltamiseen liittyy henkilötietojen käsittelyä. Sen vuoksi sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 95/46/EY⁽³⁾ sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2002/58/EY⁽⁴⁾,

ON ANTANUT TÄMÄN SUOSITUKSEN:

I TARKOITUS

1. Jäsenvaltioille suositetaan, että ne vahvistavat sähköisiä rahapalveluja ja niihin liittyvää vastuullista kaupallista viestintää koskevat periaatteet saavuttaakseen kuluttajien, pelaajien ja alaikäisten suojelussa korkean tason ja varjellakseen heidän terveyttään sekä minimoidakseen taloudelliset vahingot, joita pakonomainen tai liiallinen rahapelaaminen voi aiheuttaa.
2. Tämä suositus ei vaikuta jäsenvaltioiden oikeuteen säännellä rahapalveluja.

II MÄÄRITELMÄT

3. Tässä suosituksessa tarkoitetaan:

- a) 'sähköisellä rahapalvelulla' palvelua, johon liittyy sellaisen panoksen asettaminen, jolla on rahallista arvoa, rahapeleissä, mukaan luettuina pelit, joissa taidolla on osuutensa, kuten arpajaiset, kasinopelit, pokeripelit ja vedonlyöntitoiminta, ja jota tarjotaan millä tahansa keinoin etäpalveluna, sähköisessä muodossa tai muun viestintää helpottavan tekniikan avulla ja palvelun vastaanottajan henkilökohtaisesta pyynnöstä;
- b) 'kuluttajalla' luonnollista henkilöä, joka toimii muussa kuin elinkeinonsa, liiketoimintaansa tai ammattiinsa liittyvässä tarkoituksessa;
- c) 'pelaajalla' luonnollista henkilöä, jolla on operaattorin tarjoama pelitili ja joka osallistuu sähköiseen rahapalveluun;
- d) 'pelitilillä' pelaajan avaamaa tiliä, jolle kirjataan kaikki operaattorin kanssa suoritettavat transaktiot;
- e) 'alaikäisellä' henkilöä, joka ei ole vielä saavuttanut sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisesti vahvistettua vähimmäisikää, jota sähköiseen rahapalveluun osallistuminen edellyttää;
- f) 'operaattorilla' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka saa tarjota sähköistä rahapalvelua, sekä jokaista, joka toimii tällaisen henkilön puolesta tai nimissä;

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/29/EY, annettu 11 päivänä toukokuuta 2005, sopimattomista elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien välisistä kaupallisista menettelyistä sisämarkkinoilla ja neuvoston direktiivin 84/450/ETY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 97/7/ETY, 98/27/ETY ja 2002/65/EY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta (sopimattomia kaupallisia menettelyjä koskeva direktiivi) (EUVL L 149, 11.6.2005, s. 22).

⁽²⁾ Neuvoston direktiivi 93/13/ETY, annettu 5 päivänä huhtikuuta 1993, kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista (EYVL L 95, 21.4.1993, s. 29).

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 95/46/EY, annettu 24 päivänä lokakuuta 1995, yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta (EYVL L 281, 23.11.1995, s. 31).

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/58/EY, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2002, henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta sähköisen viestinnän alalla (EYVL L 201, 31.7.2002, s. 37).

- g) 'kaupallisella viestinnällä' kaikkia viestintämuotoja, joiden tarkoituksena on suoraan tai epäsuorasti edistää operaattorin tavaroiden tai palvelujen myyntiä tai kyseisen operaattorin imagoa;
- h) 'sponsoroinnilla' operaattorin ja sponsoroitavan osapuolen välistä sopimussuhdetta, jonka mukaan operaattori tarjoaa rahoitus- tai muuta tukea urheilun tai taiteen alalla järjestölle, tapahtumalle, joukkueelle tai yksittäiselle henkilölle kaupallisen viestinnän tai muiden etujen vastikkeena miellelyhtymän luomiseksi operaattorin imagon, tavaramerkkien tai tuotteiden ja sponsorointikohteen välille.

III TIEVOAATIMUKSET

- 4. Seuraavat tiedot olisi esitettävä näkyvästi operaattorin rahapeliverkkosivuston etusivulla, ja niihin olisi voitava päästä kaikilta verkkosivuston sivuilta:
 - a) yritystä koskevat tiedot tai muut tiedot, joilla varmistetaan, että operaattori on tunnistettavissa ja siihen voidaan ottaa yhteyttä, seuraavat mukaan luettuina:
 - i) yrityksen nimi;
 - ii) rekisteröintipaikka;
 - iii) sähköpostiosoite;
 - b) merkki, jossa ilmaisee rahapelaamisen alaikärajan;
 - c) vastuullista rahapelaamista koskeva viesti, joka antaa enintään yhdellä klikkauksella
 - i) tiedot siitä, että rahapelaaminen voi olla vahingollista, jollei sitä hallita;
 - ii) tiedot verkkosivustolla olevista pelaajaa tukevista toimenpiteistä;
 - iii) itsearviointitestit, joiden avulla pelaajat voivat arvioida pelaamiskäyttäytymistään;
 - d) linkki vähintään yhteen järjestöön, joka tarjoaa pelaamishäiriöihin liittyvää tietoa ja apua.
- 5. Operaattorin ja kuluttajan välisen sopimussuhteen ehdot ja edellytykset olisi ilmoitettava täsmällisesti ja helposti luettavassa muodossa. Niiden olisi täytettävä seuraavat vaatimukset:
 - a) niissä olisi oltava tiedot ainakin pelitililtä ottojen ajoituksista ja rajoista ja pelitilin transaktioihin mahdollisesti liittyvistä maksuista sekä linkki kuhunkin peliin sovellettavista palautusprosentteista;
 - b) kuluttajan olisi hyväksyttävä ja vahvistettava ne V jaksossa tarkoitetun rekisteröintiprosessin aikana;
 - c) ne olisi annettava sähköisessä muodossa saataville tavalla, joka antaa kuluttajalle mahdollisuuden tallentaa ja hakea kyseiset tiedot sekä kaikki muutokset, joista ilmoitetaan kuluttajalle.
- 6. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että tiedot operaattorin rahapeliverkkosivustolla olevia pelejä ja vedonlyöntejä koskevista säännöistä ja niiden muutoksista ovat kuluttajan saatavilla.
- 7. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että operaattorin rahapeliverkkosivustolla annetaan tiedot rahapelaamisen sääntelyviranomaisesta sen osoittamiseksi, että operaattorilla on toimilupa.

IV ALAIKÄISET

- 8. Kukaan alaikäinen ei saisi pelata rahapeliverkkosivustolla tai olla pelitilin haltija.
- 9. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että operaattorilla on käytössään menettelyt, joiden tavoitteena on estää alaikäisten rahapelaaminen ja joihin kuuluvat muun muassa iänvarmistukset V jaksossa tarkoitetun rekisteröintimenettelyn aikana.
- 10. Jäsenvaltioiden olisi edistettävä sitä, että rahapelisivustoilla annetaan linkit esto-ohjelmiin, jotta estettäisiin alaikäisten pääseminen rahapelisivustoille.

11. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että sähköisiä rahapelipalveluja koskevalla viestinnällä ei vahingoiteta alaikäisiä tai yllytetä heitä pitämään rahapelaamista vapaa-ajan toimintansa luonnollisena osana.
12. Kaupallisessa viestinnässä olisi mainittava selvästi, että alaikäiset eivät saa pelata rahapelejä, ja ilmoitettava rahapelaamisen alaikäraja.
13. Jäsenvaltioiden olisi edistettävä sitä, että kaupallista viestintää ei lähetetä, näytetä tai helpoteta
 - a) mediassa tai ohjelmissa, joissa alaikäisten odotetaan olevan kohderyhmänä;
 - b) alaikäisille suunnatuilla verkkosivustoilla;
 - c) sellaisten paikkojen läheisyydessä, joissa alaikäiset yleensä viettävät aikaa ja joissa heidän odotetaan olevan kohderyhmänä ja joihin kuuluvat ainakin koulut.
14. Kaupallisessa viestinnässä ei saisi
 - a) käyttää hyväksi alaikäisten kokemattomuutta tai tiedonpuutetta;
 - b) käyttää alaikäisiä tai nuoria esittäviä kuvia tai erityisesti alaikäisiin vetoavia kampanjoita;
 - c) vedota alaikäisiin tai nuoriin heijastamalla nuorisokulttuuritoimintaa tai yhdistämällä rahapelaaminen tällaiseen toimintaan;
 - d) antaa ymmärtää, että rahapelaaminen merkitsee siirtymistä nuoruudesta aikuisuuteen.

V PELAAJAN REKISTERÖIMINEN JA PELITILI

15. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että henkilö saa käyttää sähköistä rahapelipalvelua vain, jos hänet on rekisteröity pelaajaksi ja hän on operaattorin tarjoaman pelitilin haltija.
16. Rekisteröintiprosessissa olisi vaadittava seuraavat tiedot pelitilin avaamiseen:
 - a) nimi;
 - b) osoite;
 - c) syntymäaika;
 - d) sähköpostiosoite tai matkapuhelinnumero.
17. Pelaajan olisi vahvistettava tai operaattorin olisi todennettava ilmoitettu sähköpostiosoite tai matkapuhelinnumero. Näiden tietojen olisi mahdollistettava operaattorin ja pelaajan välinen suora ja tulokellinen yhteydenpito ja viestintä.
18. Pelaajan henkilötiedot olisi todennettava. Jos suora sähköinen todentaminen ei ole mahdollista tai käytössä, jäsenvaltioita kannustetaan helpottamaan pääsyä kansallisiin rekistereihin, tietokantoihin tai muihin virallisiin asiakirjoihin, joiden avulla operaattorit voivat todentaa henkilötiedot.
19. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että aina kun henkilön henkilöllisyyttä tai ikää ei voida todentaa, rekisteröintiprosessi, jossa pelitili avataan, väliaikainen pelitili mukaan luettuna, peruutetaan.
20. Jäsenvaltioita kannustetaan ottamaan rekisteröintiprosessissa käyttöön sähköiset tunnistusjärjestelmät.
21. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että
 - a) rekisteröintiprosessi mahdollistaa henkilöllisyyden todentamisen kohtuullisessa ajassa eikä se ole tarpeettoman työläs kuluttajien tai operaattoreiden kannalta;
 - b) rekisteröintijärjestelmät antavat mahdollisuuden käyttää henkilöllisyyden todentamiseen vaihtoehtoisia keinoja erityisesti silloin, kun kuluttajalla ei ole kyseisen jäsenvaltion antamaa kansallista henkilötunnusta, jos sellainen vaaditaan, tai kun tietokantoihin pääsy on väliaikaisesti estynyt.

22. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että pelaajilla on
- a) mahdollisuus käyttää sen operaattorin tarjoamaa väliaikaista tiliä, jonka palvelussa tiliä pidetään, kunnes henkilöllisyys on onnistuttu todentamaan;
 - b) sen operaattorin antama yksilöllinen käyttäjätunnus ja salasana tai muu käyttöön liittyvä turvaominaisuus, jonka palvelussa tiliä pidetään.
23. Jäsenvaltioilla olisi oltava voimassa olevat säännöt, joilla
- a) varmistetaan, että pelaajien varat on suojattu, ne voidaan maksaa ainoastaan kyseiselle pelaajalle ja ne pidetään erillään operaattorin omista varoista;
 - b) estetään pelaajien salainen yhteistoiminta ja pelaajien väliset rahansiirrot, mukaan luettuina säännöt, jotka koskevat siirtojen peruttamista tai varojen perimistä takaisin pelitileiltä sellaisissa tapauksissa, joissa havaitaan salaista yhteistoimintaa tai petoksia.

VI PELAAJAN TOIMINTA JA TUKEMINEN

24. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että pelaaja voi rekisteröintivaiheessa operaattorin rahapeliverkkosivustolla oletusarvoisesti asettaa rahatalletusrajat sekä aikarajat.
25. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että pelaajalla on operaattorin rahapeliverkkosivustolla aina käytettävissään
- a) pelitilinsä saldo;
 - b) pelaajalle tarkoitettu tukitoiminto, jolla edistetään vastuullista rahapelaamista verkkolomakkeiden tai henkilökohtaisen kontaktin, ainakin online-keskustelun tai puhelimen, välityksellä;
 - c) 4 kohdan d alakohdassa tarkoitettujen, tietoa ja apua tarjoavien järjestöjen puhelinpalvelut.
26. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että pelaaja voi operaattorin verkkosivustolla oletusarvoisesti saada säännöllisin väliajoin ilmoituksia voitoista ja tappioista pelin aikana tai vedonlyönnistä sekä pelaamastaan ajasta. Pelaajan olisi vahvistettava ilmoitus ja voitava keskeyttää pelaaminen tai jatkaa sitä.
27. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että pelaaja ei voi operaattorin rahapeliverkkosivustolla
- a) tehdä talletuksia, jotka ylittävät tietyksi ajanjaksoksi asetetun rahatalletusrajan;
 - b) osallistua rahapelaamiseen, jollei pelitilillä ole riittävästi varoja pelaamisen tai vedonlyönnin kattamiseksi.
28. Jäsenvaltioiden ei pitäisi sallia, että operaattori antaa pelaajalle luottoa.
29. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että pelaaja voi operaattorin verkkosivustolla
- a) alentaa välittömästi talletusrajaansa;
 - b) nostaa talletusrajaansa. Uuden rajan olisi tultava voimaan vasta vähintään kahdenkymmenen tunnin kuluttua pelaajan pyynnöstä;
 - c) asettaa itselleen pelieston ja vapaaehtoisen pelikiellon.
30. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että operaattorilla on toimintaperiaatteet ja -menettelyt, joilla helpotetaan vuorovaikutusta pelaajien kanssa aina, kun pelaajien pelaamiskäyttäytymisessä esiintyy merkkejä pelaamishäiriön kehittymisen riskistä.
31. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että operaattori pitää kirjaa ainakin pelaajan talletuksista ja voitoista tietyn määräajan. Kirjatut tiedot olisi annettava pyynnöstä pelaajan saataville.

VII PELIESTO JA VAPAAEHTOINEN PELIKIELTO

32. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että pelaaja voi milloin tahansa aktivoida operaattorin verkkosivustolla pelieston tai vapaaehtoisen pelikiellon tietystä tai kaikenlaisista sähköisistä rahapelipalveluista.

33. Jäsenvaltioiden olisi huolehdittava siitä, että
- a) peliä keskeyttää rahapelaamisen vähintään kahdeksikymmeneksi tunniksi;
 - b) vapaaehtoinen pelikielto voidaan asettaa operaattorin palvelussa vähintään kuuden kuukauden ajaksi.
34. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että pelitili suljetaan vapaaehtoisen pelikiellon johdosta.
35. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että pelaaja voidaan rekisteröidä uudelleen vain hänen omasta kirjallisesta tai sähköisessä muodossa esittämästään pyynnöstä ja joka tapauksessa vasta sen ajanjakson jälkeen, joksi vapaaehtoinen pelikielto on asetettu.
36. Jäsenvaltioilla olisi oltava säännöt pyynnöistä, joita asianomaiset kolmannet osapuolet esittävät operaattorille pelaajan sulkemiseksi pois rahapeliverkkosivustolta.
37. Jäsenvaltioita kannustetaan perustamaan vapaaehtoisen pelikiellon asettaneita pelaajia koskeva kansallinen rekisteri.
38. Jäsenvaltioiden olisi helpotettava operaattoreiden pääsyä vapaaehtoisen pelikiellon asettaneita pelaajia koskeviin kansallisiin rekistereihin, jos sellaiset on perustettu, sekä varmistettava, että operaattorit käyttävät säännöllisesti näitä rekistereitä, jotta vapaaehtoisen pelikiellon asettaneita pelaajia estettäisiin jatkamasta rahapelaamista.

VIII KAUPALLINEN VIESTINTÄ

39. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että operaattori, jonka puolesta kaupallista viestintää harjoitetaan, on selvästi tunnistettavissa.
40. Jäsenvaltioiden olisi tarvittaessa varmistettava, että sähköisiä rahapelipalveluja koskevassa kaupallisessa viestinnässä tiedotetaan ainakin ongelmapelaamisen terveysriskeistä käytännöllisellä ja avoimella tavalla.
41. Kaupallisessa viestinnässä ei saisi
- a) esittää perusteettomia väittämiä voittomahdollisuuksista tai tuotosta, jonka pelaajat voivat odottaa saavansa rahapelaamisesta;
 - b) antaa ymmärtää, että taito voi vaikuttaa pelin tulokseen, jos tämä ei pidä paikkaansa;
 - c) painostaa rahapelaamiseen tai arvostella rahapelaamisesta pidättymistä käyttämällä kaupallisessa viestinnässä tietynlaista ajoitusta, paikkaa tai viestintää;
 - d) kuvata rahapelaamista sosiaalisesti houkuttelevana tai esittää yleisesti tunnettujen tai kuuluisien henkilöiden myönteisiä lausuntoja, joiden mukaan rahapelaaminen edistäisi sosiaalista menestymistä;
 - e) antaa ymmärtää, että rahapelaaminen voi olla ratkaisu sosiaalisiin, ammatillisiin tai henkilökohtaisiin ongelmiin;
 - f) antaa ymmärtää, että rahapelaaminen voi olla vaihtoehto ansiotyölle, ratkaisu taloudellisiin ongelmiin tai eräänlainen taloudellinen sijoitus.
42. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että kaupallisessa viestinnässä käytettäviin ilmaispeleihin sovelletaan samoja sääntöjä ja teknisiä ehtoja kuin vastaaviin rahapeleihin.
43. Kaupallisessa viestinnässä ei saisi ottaa kohderyhmäksi muita heikommassa asemassa olevia pelaajia erityisesti kohdistamalla ei-toivottu kaupallinen viestintä pelaajiin, jotka ovat sulkeneet itsensä pois rahapelaamisesta tai jotka on jätetty sähköisten rahapelipalvelujen saannin ulkopuolelle ongelmapelaamiseen liittyvistä syistä.
44. Jäsenvaltioiden, jotka sallivat ei-toivotun sähköpostivälitteisen kaupallisen viestinnän, olisi varmistettava, että
- a) tällainen kaupallinen viestintä voidaan tunnistaa selkeästi ja yksiselitteisesti;
 - b) operaattori noudattaa rekistereitä, joihin luonnolliset henkilöt, jotka eivät halua tällaista kaupallista viestintää, voivat kirjoittautua.
45. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että markkinoitavan sähköisen rahapelipalvelun mahdolliset riskit otetaan kaupallisessa viestinnässä huomioon.

IX SPONSOROINTI

46. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että operaattoreiden harjoittama sponsorointi on läpinäkyvää ja että operaattori on selvästi tunnistettavissa sponsoroivaksi osapuoleksi.
47. Sponsorointi ei saisi vaikuttaa haitallisesti alaikäisiin. Jäsenvaltioita kannustetaan varmistamaan, että
- a) alaikäisille tarkoitettuja tai heille pääasiallisesti suunnattuja tapahtumia ei sponsoroida;
 - b) sponsoroivan osapuolen mainosmateriaalia ei käytetä alaikäisille tarkoitettussa tai heille pääasiallisesti suunnatussa mainonnassa.
48. Jäsenvaltioiden olisi kannustettava sponsoroituja osapuolia todentamaan, sallitaanko sponsorointi kansallisen lainsäädännön mukaan siinä jäsenvaltiossa, jossa sitä on määrä harjoittaa.

X KOULUTUS JA TIEDOTUS

49. Jäsenvaltioita kehoitetaan järjestämään ja edistämään, tarvittaessa kuluttajajärjestöjen ja operaattoreiden kanssa, säännöllisiä koulutus- ja tiedotuskampanjoita, joilla lisätään kuluttajien ja muita heikommassa asemassa olevien ryhmien, kuten alaikäisten, tietoisuutta sähköisestä rahapelaamisesta.
50. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että operaattorit ja rahapelaamisen sääntelyviranomaiset veloitetaan tiedottamaan sähköiseen rahapelaamiseen liittyvistä riskeistä työntekijöilleen, joiden työ liittyy rahapeli-toimintaan. Työntekijöiden, jotka ovat suorassa vuorovaikutuksessa pelaajien kanssa, olisi saatava koulutusta sen varmistamiseksi, että he ymmärtävät ongelmapelaamiseen liittyviä kysymyksiä ja osaavat reagoida niihin.

XI VALVONTA

51. Jäsenvaltioita kehoitetaan nimeämään tässä suosituksessa vahvistettuja periaatteita soveltaessaan toimivaltaiset rahapelaamisen sääntelyviranomaiset, jotka riippumattomalla tavalla varmistavat sellaisten kansallisten toimenpiteiden noudattamisen, jotka toteutetaan tässä suosituksessa vahvistettujen periaatteiden soveltamiseksi, sekä valvovat niiden noudattamista.

XII RAPORTOINTI

52. Jäsenvaltioita kehoitetaan antamaan komissiolle tiedoksi kaikki tämän suosituksen mukaisesti toteutetut toimenpiteet viimeistään 19 päivänä tammikuuta 2016, jotta komissio voisi arvioida tämän suosituksen täytäntöönpanoa.
53. Jäsenvaltioita kehoitetaan keräämään vuosittain tilastotarkoituksiin luotettavat tiedot
- a) sovellettavista suojatoimenpiteistä, erityisesti (avattujen ja suljettujen) pelitilien, vapaaehtoisen pelikiellon asettaneiden pelaajien, pelaamishäiriöstä kärsivien henkilöiden ja pelaajien esittämien valitusten määrästä;
 - b) kaupallisen viestinnän osalta periaatteiden rikkomisista luokittain ja tyypeittäin.
- Jäsenvaltioita kehoitetaan ilmoittamaan nämä tiedot komissiolle ensimmäisen kerran viimeistään 19 päivänä heinäkuuta 2016.
54. Komission olisi arvioitava suosituksen täytäntöönpanoa viimeistään 19 päivänä tammikuuta 2017.

Tehty Brysselissä 14 päivänä heinäkuuta 2014.

Komission puolesta

Michel BARNIER

Varapuheenjohtaja